

Приложение 1

Teško je biti prevodilac u Bugarskoj

Bugarska je jedina zemlja gde ropstvo još uvek nije ukinuto. Naime, bugarski prevodioci još uvek su nečija svojina. Njihovi vlasnici su takozvane prevodilačke agencije koje prevodioci od milja prozvaše PAje. PAje su u stvari feudalci koji su vazali jednog moćnijeg seniora, takozvanog Direktorata za konzularne odnose Ministarstva spoljnih poslova Bugarske koga PAje od milja prozvaše KOka. Svoju moć KOka je dobio još daleke 1958. godine, a na osnovu svetog Pravilnika o overama i legalizacijama. Jedna od njegovih tačaka kaže da sve prevode u Bugarskoj vrši Ministarstvo spoljnih poslova. Na osnovu istog Pravilnika KOka sklapa vazalsko-seniorski ugovor sa PAjama. Sa svoje strane PAje nude zaštitu slabijim prevodiocima koji se predaju na milost i nemilost PAjama, jer prevodioci praktički nemaju pravo da sklapaju ugovor sa KOkom. Na taj način, svi prevodi službenih dokumenata u Bugarskoj overavaju se prvo od strane PAja, a zatim od strane KOke. Prevodioci nemaju pravo da sami overavaju takve prevode mada već više od dvadeset godina postoji član 290 stav 2 bugarskog Krivičnog zakonika po čijoj odredbi svaki prevodilac ili tumač snosi krivičnu odgovornost u slučaju netačnog prevoda.

Ipak, na pomolu su neke promene. U maju se proneo glas da KOka planira uvođenje takozvane sertifikacije za PAje, koje bi navodno želele da sklope ugovor sa KOkom. Govorilo se i o drugim skoro neizvodljivim zahtevima i ove glasine izazvale su gnev manjih PAja. One su se navodno udružile i započele potpisivanje peticije za ukidanje zahteva iz glasina. Krajem juna ministar spoljnih poslova objavio je naredbu kojom je deo glasina potvrdio, a deo odbacio. Fiktivno udruženje manjih PAja podnelo je tužbu za opoziv naredbe ministra. Na forumu uz peticiju već nekoliko meseci odvija se diskusija zahvaljujući kojoj je činjenično stanje o bespravnom položaju bugarskih prevodilaca postalo jasno.

Mada u Bugarskoj već od 1974. godine postoji Savez prevodilaca Bugarske, prevodioci u Bugarskoj nisu ujedinjeni. Gore navedeni savez elitistički je, te ne dopušta šire članstvo prevodilaca, dakle ne štiti prevodioce nego samoproglašenu prevodilačku elitu čija je prosečna životna dob jako poodmakla.

Ali ono što je najgore jeste da su bugarski prevodioci teški zavisnici od uticaja PAja. Oni se boje da će ostati bez svojih zaštitnika i jedinih poslodavaca koji u stvari retko kad plaćaju prevodiocima na vreme, često manje nego prevodioci očekuju, a ne retko uopšte im ne plaćaju.

A šta bi se moglo učiniti? Evo mog mišljenja:

Prvo i najvažnije, u Bugarskoj je potrebno raditi na edukaciji o tome da prevodioci moraju postati slobodni i da se otarase svoje zavisnosti od PAja i KOke. Rešenje je sasvim jednostavno i ono počiva na gore navedenom članu 290 stavu 2 Krivičnog zakonika.

Zatim, potrebno je raditi i na edukaciji zaposlenih u bugarskim državnim ustanovama, koje bi teško shvatili da se jedan pravilnik iz 1958. godine ne sme primenjivati umesto zakona.

I, ne na poslednjem mestu, potrebno je da bugarski prevodioci shvate da je njihov svojeručni potpis ono što ih oslobađa vlasti PAja i KOke.

Očekujem istinsku reformu prevodilačke struke u Bugarskoj, a na osnovu Zakona. Sve ostalo je presipanje iz šupljeg u prazno.

Spoljašne veze:

Peticija

(http://www.peticija.com/peticia_protiv_novite_i_ziskvania_za_prevodacheski_agencii)

Forum uz peticiju (<http://www.peticija.com/forum/32093>)